

INSTITUT ZA ZDRAVLJE
I SIGURNOST HRANE

UN WATER
22.MART
SVJETSKI
DAN
VODA

Svjetski dan voda

22.mart

VREDNOVANJE VODE PET RAZLIČITIH PERSPEKTIVA

1

Vrednovanje izvora vode - prirodni vodni resursi i ekosistemi.

Svu vodu generiraju ekosistemi. I sva voda koju crpimo za ljudsku upotrebu na kraju se vraća u okoliš, zajedno sa svim zagađivačima koje smo dodali. Kružni tok vode je naša najvažnija 'usluga ekosistema'. Veća vrijednost mora se dati zaštiti okoliša kako bi se osiguralo kvalitetno opskrbljivanje vodom i izgradila otpornost na udare poput poplave i suše.

2

Procjena vrijednosti vodne infrastrukture - skladištenje, tretman i opskrba.

Vodna infrastruktura skladišti i premješta vodu tamo gdje je najpotrebnija, te pomaže u čišćenju i vraćanju u prirodu nakon ljudske upotrebe. Tamo gdje je ova infrastruktura neadekvatna, ugrožava se socio-ekonomski razvoj i ugrožavaju ekosustavi. Tipične procjene vodne infrastrukture obično podcjenjuju ili ne uključuju troškove, posebno socijalne i ekološke troškove. U mnogim zemljama podmiruju se samo dio ili svi operativni troškovi, a kapitalne investicije pokrivaju se javnim sredstvima.

3

Vrednovanje usluga vode - pitka voda, sanitarna i zdravstvene usluge.

Uloga vode u domaćinstvima, školama, radnim mjestima i zdravstvenim ustanovama je presudna. Nadalje, usluge WASH - voda, sanitacija i higijena - također dodaju vrijednost u vidu zaštite zdravlja, posebno u kontekstu pandemije COVID-19. WASH usluge se često subvencioniraju, čak i u zemljama sa visokim dohotkom. Međutim, neciljane subvencije često koriste i ljudima koji imaju postojeće priključke za vodu, umjesto da poboljšaju situaciju za siromašne i siromašne zajednice.

4

Vrednovanje vode kao resurs za proizvodnju i društveno-ekonomske aktivnosti -

hrana i poljoprivreda, energetika i industrija, poslovanje i zapošljavanje.

Poljoprivreda ima najveću potražnju za svjetskim slatkovodnim resursima i najviše doprinosi degradaciji okoliša. Iako je voda ključna za sigurnost u proizvodnji hrane uglavnom ima malu vrijednost kada se gleda isključivo kroz ekonomski aspekt vrijednosti koja se proizvodi u odnosu na potrošenu vodu. Mnoge dobiti pravilnog upravljanja vodom, kao što su: poboljšanje prehrane, stvaranje prihoda, prilagođavanje klimatskim promjenama i smanjenje migracija - često se ne odražavaju na cijeni vode. Za energetski, industrijski i poslovni sektor (EIB) prijetnje povezane s vodom, poput nestašice vode, poplave i klimatske promjene, mogu povećati troškove i poremetiti lance opskrbe. Korporativno loše upravljanje vodom može oštetiti ekosisteme i naštetiti reputaciji i utjecati na prodaju. Tradicionalno, sektor EIB procjenjuje vodu prema količini koja se koristi, plus troškovi pročišćavanja i odlaganja otpadnih voda. Sve više organizacija usvaja pristupe planiranja integriranog upravljanja vodnim resursima (IWRM) jer poboljšavaju svoju održivost (vidi donji okvir).

5

Vrednovanje socio-kulturnih aspekata vode - rekreativni, kulturni i duhovni aspekti.

Voda nas može povezati sa religijom i zajednicom. A voda u prirodnim prostorima može nam pomoći da se osjećamo mirno. Voda je sastavni dio svake kulture, ali vrijednosti koje pripisujemo ovim funkcijama teško je kvantificirati ili artikulirati. Ekonomija često smatra da je voda resurs za praktičnu upotrebu ljudi i malo ili nimalo obraća pažnju na njenu socio-kulturnu ili ekološku vrijednost. Potrebno je u potpunosti razumjeti kulturne vrijednosti oko vode uključivanjem raznovrsnije grupe učesnika u upravljanju vodnim resursima.